

Vizitele Pastorale de Crăciun și Bobotează

Între practicile tradiționale creștinești legate de sărbătorile Nașterii și Botezului Mântuitorului este și mersul cu Ajunul. Aceasta este o vizită pe care preotul o face credincioșilor parohiei sale în ajunul acestor sărbători, iar acolo unde parohia este mai întinsă și mai numeroasă, cu câteva zile înainte. Obiceiul acesta face parte din tezaurul sufletesc al poporului român, alături de colinde și celelalte tradiții legate de Nașterea și Botezul Domnului, atât de iubite de noi.

Semnificații

În timp ce colindătorii evocă evenimente și persoane istorice de la Nașterea Pruncului Iisus, precum steaua ce s-a arătat pe cer, cei trei magi de la Răsărit și uciderea pruncilor, arătarea îngerilor pe cer, darurile magilor ș.a., mersul cu icoana semnifică primirea, în casele și în viețile noastre, a Celui ce se naște „pentru noi și pentru a noastră mântuire”. Preoții și dascălii vestesc, precum făceau odinioară crainicii, cu un fel de strigăt de bucurie ce nu poate fi oprit, că s-a născut lumii Mântuitor.

Din punct de vedere **LITURGIC**, putem spune că această tradiție, a mersului cu ajunul, este o slujbă săvârșită în afara zidurilor bisericii, pe ulițe și pe străduțe, prin curți și prin case. Preotul își pune doar epitrahilul (dintre veșmintele liturgice), iar în mână poartă icoana Nașterii Mântuitorului sau Sfânta Cruce (la Bobotează). Împreună cu un dascăl, care îl însoțește, și cu credincioșii la care se oprește, preotul cântă troparul sărbătorii, dând celor de față spre sărutare, icoana sau Sfânta Cruce.

Din punct de vedere **PASTORAL**, aceste vizite presupun, în primul rând, o întâlnire cu familiile pe care preotul le păstorește. Pe lângă cunoașterea reciprocă dintre păstor și credincios, se realizează o punte între comunitate și Biserică. Vizita presupune săvârșirea unei ierurgii, adică a unei slujbe de binecuvântare a familiei și a casei acesteia, în special la Bobotează, când casele sunt stropite cu aghiazmă mare.

...în istoria Bisericii

- » Mersul cu icoana pentru a vesti Nașterea Domnului este o rânduială foarte veche, urmele ei pierzându-se în anii de început ai erei creștine. Astfel, această tradiție ne apare încă din primele secole ale creștinismului, pe când Nașterea și Botezul Domnului se sărbătoreau împreună, în ziua de 6 ianuarie.
- » Din anul 379, Crăciunul a început a se sărbători la data de 25 decembrie. Tot din acel timp este menționat și obiceiul mersului cu icoana, care avea loc în ajunul sărbătorii, care era zi de ajunare, adică de post aspru.

...la români

Și la români, obiceiul acesta este foarte vechi. În secolul al XVII-lea, diaconul Paul de Allep, călător pe meleagurile noastre, nota în cronică sa: „E de observat că în această țară se obișnuiește, în seara dinspre Nașterea lui Hristos, ca toți preoții din diferite târguri, însoțiți de sărmani, de citeți și de coriști, să se ducă în cărduri, purtând icoane, și să umble prin norod toată noaptea, vizitând casele boierilor și urându-le bucurie. Astfel umblau ei toată noaptea, cântând Nașterea lui Hristos”. (Călătoriile lui Macarie, Patriarhul Antiohiei)

Să privim mai în profunzime momentul intrării preotului în casa credinciosului! Un tropar din rânduiala sfințirii casei spune în felul următor: „Precum casei lui Zahau s-a făcut mântuire Hristoase cu intrarea Ta, așa și acum cu intrarea sfințiților Tăi slujitori (preoți) și cu aceștia a sfinților tăi îngeri, dă pacea Ta casei acesteia și cu milostivire o binecuvintează, luminând și mântuind pe cei ce locuiesc într-însa.”

Tradiții

Odinioară, în seara de Ajun, creștinii din casă se reuneau la aceeași masă, pe care așezau bucate, de care nu se atingeau până nu venea preotul cu icoana, care, după ce cânta troparul Nașterii, le binecuvânta odată cu întreaga casă. Apoi, stăpânul casei oferea din ele, de pomană, întâi pentru sufletele celor morți, ca să se bucure și ei de vestea cea minunată a Nașterii Domnului, și în cele din urmă pentru sănătatea celor vii ai casei și rodul câmpului. Așa începea praznicul...

Și sărbătoarea Bobotezei este precedată de datina bisericească a „umblatului preotului cu botezul”, „cu crucea”, sau „cu Iordanul”. La fiecare casă, toți membrii familiei, așteptă într-o încăpere special pregătită, cu o lumânare aprinsă, sosirea preotului. Acesta, trecând pragul casei, fiind așteptat cu ușă deschisă, și purtând în mână dreaptă crucea, cântă: „În Iordan, botezându-te tu Doamne, închinarea Treimii s-a arătat...”. Cu buchetul de busoic, înmuiat în vasul cu aghiazmă pe care îl poartă cu el, preotul stropește binecuvântând.

În Ajun de Bobotează, sosirea preotului la casele gospodarilor este anunțată de glasurile copiilor care strigă „Chiraleisa!” (din greacă *Kýrie eléison* = Doamne miluiește). Vestitorii neobosiți primesc de la credincioși fructe și dulciuri.

Foaie editată și distribuită gratuit de Biroul de catehizare al Arhiepiscopiei Iașilor

Cateheză MMB

Cuvânt Catehetic

„Mergând, învățați toate neamurile...” (Matei 28,19)

Apare cu binecuvântarea ÎPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Nr. 10 (12)

Anul II • Decembrie 2016